

2/27
360/1987

06.01.2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarafımca hazırlanmış "Bazı Doğu ve Güney Doğu Anadolu İllerinde İstihdam Yaratılması ve Yatırımların Teşvik Edilmesi Hakkında Kanun" Teklifi ile gerekçesi ektedir.

Gereğini arz ederim.

Mehmet Kemal AĞAR
Elazığ Milletvekili
DYP Genel Başkanı

GEREKÇE

Uzun yıllar OHAL kapsamında kalan Doğu ve Güney Doğu Anadolu illeri terör faaliyetleri nedeni ile maddi ve manevi kayıplara uğramış, istihdam sağlayacak yeni yatırım çekemediği gibi, var olan işletmelerin büyük kısmının da faaliyetlerini durdurmasıyla bölgede işsizlik olağanüstü seviyelere varmıştır. Bu nedenle, söz konusu bu illerin süratle kalkınmalarının sağlanması ve istihdam olanaklarının artırılmasının, bu illerden göçün önlenmesini sağlayacağı gibi sosyal barışa da katkıda bulunulacağı aşikardır.

23.01.1998 tarihinde Olağanüstü Hal Bölgesinde ve Kalkınmada Öncelikli Yörelerde İstihdam Yaratılması ve Yatırımların Teşvik edilmesi için yürürlüğe konan 4325 Sayılı Teşvik Kanunu'nun 58. Hükümet zamanında yürürlük süresi dolmasına rağmen yerine yeni bir uygulama başlatılmamış süresi de uzatılmamıştır. Böylece terör mağduru illerimiz adeta kaderleriyle baş başa bırakılmışlardır. Bu durumun yeni bir "Yatırım ve İstihdam Teşvik Kanunu" uygulaması ile düzeltilmesi sosyal hukuk devleti anlayışının gereğidir.

BAZI DOĞU VE GÜNEY DOĞU ANADOLU İLLERİNDE İSTİHDAM YARATILMASI VE YATIRIMLARIN TEŞVİK EDİLMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı; ekonomik olarak geri kalmış Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki illerde vergi ve SSK primi teşvikleri uygulamak ve yatırımlara bedelsiz kamu arsa ve arazisi temin etmek suretiyle yatırım ve istihdam olanaklarını artırmaktır.

Kapsam

Madde 2 – Bu Kanun; Adıyaman, Ağrı, Ardahan, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Hakkari, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Kilis, Iğdır, Van illerini kapsar.

Gelir ve Kurumlar Vergisi İstisnası

Madde 3-

- a) Bu maddenin yürürlük tarihi ile 31.12.2010 tarihi arasında; Madde 2'de sayılan illerde yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu illerdeki işyerlerinde fiilen ve sürekli olarak 10 ve daha fazla işçi çalıştırmaları şartıyla, münhasıran bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları işe başlama tarihinden itibaren yatırım dönemi dahil 5 vergilendirme dönemi Gelir ve Kurumlar Vergisinden müstesnadır. Bu kazançlar hakkında; 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 25 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 6 numaralı bendinin (b) alt bendi hükümleri uygulanmaz.
- b) (a) fıkrasında belirtilen Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerinin anılan fıkradaki istisna süresinin sonunda başlamak ve 31.12.2015 tarihinde sona ermek üzere, bu illerdeki işyerlerinde fiilen ve sürekli olarak 10 ve daha fazla işçi çalıştırmaları şartıyla, münhasıran bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları üzerinden hesaplanan. Gelir ve Kurumlar Vergisinden aşağıda belirtilen oranlarda indirim yapılır.

İndirim oranları;

10 işçi çalıştıranlarda %40,

51 ve daha yukarı işçi çalıştıranlarda %60'dır.

11 ile 50 arasında (50 dahil) işçi çalıştıranlar için uygulanacak indirim oranı, % 40 oranına her bir işçi için 0.5 puan eklemek suretiyle bulunur. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kapsama dahil illerde işyeri bulunan Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerinin, 31.12.2002 tarihinden önce vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçi sayısının 10 ve daha yukarı olması halinde, 1.1.2003-31.12.2015 tarihleri arasında bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları üzerinden hesaplanan Gelir ve Kurumlar Vergisine bu fıkra da belirtilen indirim oranları uygulanır. Bu fıkra kapsamına giren kazançlar üzerinden, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 6 numaralı bendinin (b) alt bendine göre tevkif edilecek gelir vergisi için de yukarıda belirtilen oranlarda indirim yapılır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Çalışanlardan Kesilen Vergilerin Ertelenmesi

Madde 4 - 31.12.2015 tarihine kadar uygulanmak üzere; Madde 2'de sayılan illerde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen aybaşından itibaren yeni işe başlayan Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerinin bu illerdeki işyerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce işe başlamış olan Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerinin 31.10.2002 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçilerin, ücretlerinden kesilen ve beyan edilerek tahakkuk ettirilen gelir ve damga vergileri, beyanname verme süresini izleyen ikinci yılın aynı döneminde ödenir.

İşlemlerde Vergi, Resim, Harç İstisnası

Madde 5 - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten 31.12.2002 tarihine kadar uygulanmak üzere; Madde 2'de sayılan illerde yapılacak teşvik belgeli yatırımlarla ilgili aşağıda belirtilen işlemler; veraset ve intikal vergisi, damga vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi, emlak vergisi ve harçlar ile 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre alınan vergi, resim ve harçlardan müstesnadır:

1. Arazi veya arsa tedariki ile ilgili olarak ivazlı veya ivazsız devir, temlik, kamulaştırma, satış vaadi sözleşmesi, intifa ve iştirak hakkı, alım, satım, kira, geri alma, geri verme, ifraz, tevhid, tescil, cins değişikliği, rehin ve ipotek tesis ve terkini, ıslah ve değişiklik işlemleri ile bu işlemler dolayısıyla düzenlenen kağıtlar,

2. Kredi verilmesi ile ilgili işlemler, bu konuda düzenlenen kağıtlar ve kredi işlemleri nedeniyle her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben alınan paralar. Yatırımların bu maddede belirtilen süre içinde tamamlanmaması halinde, daha önce alınmayan vergi, resmi ve harçlar, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre gecikme faizi ile; öngörülen amaç dışında kullanılması halinde ayrıca kusur cezası ile birlikte tahsil edilir. Bu madde kapsamına giren işlemler hakkında 24.2.1984 tarihli ve 2982 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz. Yatırım projesinin tamamının fiziki olarak hangi hallerde gerçekleşmiş sayılacağına ölçü ve esasları ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığınca birlikte belirlenir.

Katma Değer Vergisi İndirimi

Madde 6 - Madde 3 (a)fıkrası kapsamında faaliyet gösteren Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerinin kullandığı elektrik bedeli üzerinden alınan KDV oranı yüzde elli nisbetinde indirimli olarak uygulanır.

Sigorta Primi İşveren Payları

Madde 7 - 31.12.2010 tarihine kadar uygulanmak üzere; Madde 2'de sayılan illerde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen aybaşından itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu illerdeki işyerlerinde çalıştıkları işçiler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 31.12.2002 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçiler için, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden tahakkuk ettirilecek primlerin işveren hissesi Hazinece karşılanır. Ödeme usul ve esasları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Devlet Bakanlığınca müştereken belirlenir.

Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi

Madde 8 – Madde 2'de sayılan illerde; organize sanayi bölgelerine öncelik verilmek üzere en az 10 kişilik istihdam öngören teşvik belgeli yatırımlar için gerçek ve tüzel kişilere, Hazineye ait arazi ve arsaların mülkiyeti bedelsiz olarak devredilebilir. Devir konusu arazi ve arsaların, imar planları yoksa, bunların imar planları öncelikle yapılır. Belirlenecek istihdam esaslarına, yatırımın faaliyete geçmesi tarihinden itibaren beş yıl süre ile uyulması zorunludur. Devredilen arazi ve arsanın tapu kaydına, devir sırasında Hazinece bedelsiz olarak devrolunduğu, devir amaç ve koşullarına, devir alan gerçek ve tüzel kişilerin uymak zorunda olduğuna dair şerh konulur.

Bu madde kapsamında belirlenmiş şartlara uyulmuş olması kaydıyla, talep üzerine, belirtilen süre sonunda, tapu kaydındaki şerh terkin edilir. Yatırımcının, bu madde kapsamında belirlenen şartlara uymaması halinde; herhangi bir yargı kararı aranmaksızın taşınmaz mal, üzerindeki muhdesat ile birlikte Hazine adına kaydolunur. Bu maddenin uygulanması ile ilgili istihdam, yatırıma başlama ve tamamlama süresi, devredilen taşınmazın teminat olarak gösterilmesi, miktar ve devir koşulları ile diğer esas ve usuller, gerektiğinde ilgili kuruluşların da görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

İhracat Teşviği

Madde 9 – Madde 3(b) fıkrasında belirtilen indirimler, toplam satışlarının en az yüzde 25'i ihracat olan şirketler için dörtte bir oranında artırılarak uygulanır.

Yürürlük

Madde 10 - Bu Kanunun; a) 3. maddesi 1.1.2003 tarihinde, b) Diğer, hükümleri yayımı tarihini izleyen aybaşında, Yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 11 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar kurulu yürütür.

